

F E C S K E

2006. augusztus

BÁCSFEKETEHEGYI HAVILAP

3. ÉVF. 7. SZÁM

ára: 30 din

SZEMÉTKÉRDÉS- SZEMÉTTÜGY

Hónapokon keresztül kíváncsian figyeltem, vajon mi épül a szenttamási határban közvetlenül a falunk határa mellett. Az egykor szebb időkét is látott terület az utóbbi évtizedekben akácokként volt nyilvántartva mindaddig, míg a Jugoszlávia szétesését követő inséges időkben a fákat el nem lopták, helyüket pedig szinte járhatatlan bozótrengeteg foglalta el.

Ezt a bozótrengeteget hatékony erőgépek segítségével eltüntették, csak a nemzetközi út felől hagytak belőle egy szélesebb sávot. A letisztított terület többi oldalát több méter magas földfallal övezték. A falon túl három sorban, sűrűn fákat ültettek. Ekkor már nyilvánvalóvá vált, hogy szeméttelép épül, nem is akármilyen. A környezetet nem csúfítja, az időjárás viszonyoktól függetlenül mindig megközelíthető, rámpával felszerelt bejáratral és lakókonténerrel a szeméttelép karbantartói részére. Szinte irigylem a szenttamásiakat. El kell ismerni, ügyesen oldották meg a szeméttelép építés gondjait. Jómagam talán nem is foglalkoznék a szeméttelép ügyével, ha szenttamási ismerőseim nem kérdeznék meg, hogy bennünket miért nem édekel az általuk felkínált szolgáltatás. Mint mondták, ők elküldték ajánlataikat a községnek, de emellett a helyi közösségeknek is.

Községi szinten szervezett szemétkihordásról beszélni szinte teljesen felesleges. Az érdekek megoszlanak. A kishegyesei Helyi közösség létrehozta saját kommunális vállalatát Kiskommunál néven, amely Kishegyes település kommunális szolgáltatásait végzi, többek között a szemétkihordást is. Ők nem érdekeltek, még akkor sem ha a szeméttelép túl közel is van a faluhoz. A szeghegyi Helyi közösség már nem zárkózik el a felkínált ajánlattól. A titkár szerint egy három hónapos próbaidő megmutatná, hogy érdemes-e élni a felkínált lehetőséggel. A szeméttelépük igaz, hogy a leggondozottabb a községben, de túl

közel van a településhez, ezért egészségügyi szempontból igencsak kifogásolható. A felkínált szolgáltatás értéke havi 100 dinár lenne házaként.

A mi helyi közösségünk tanácsnokai nemigen tudtak erről a lehetőségről, vagy nem is tartotta fontosnak. A Helyi Község ugyanis meghirdette a szervezett szemétkihordás lehetőségét, mégpedig az úgynevezett zsákos, vagy matricás rendszer szerint, ami azt jelenti, hogy a szemetet zsákba gyűjtve, a Helyi Községben vásárolt öntapadós címkével ellátva kell az utcára tenni. A rendszer jó és igazságos, de mivel nem kötelező, továbbra is lesznek olyanok, akik a más földjére viszik a szemetet, mert nekik az a legolcsóbb. Másik gond, a szeméttelép felé vezető út járhatósága az őszi és tavaszi esőzések idején, de erre már biztosan van megoldás. Ha engem kérdeznének, én a szenttamási szemétszállítókat alkalmaznám, azaz legalább megpróbálnám. Ennek több oka is van. Mivel a mi úgynevezett szeméttelépünk gyakorlatilag nem is igazi szeméttelép, birtokháborítás nélkül szinte lehetetlen köré védősávot húzni (a gödör széle maga a telekhatár). Én személy szerint arra bíznom a szemétszállítást, aki a szemetet innen elviszi. Megszűnnének a szeméttelép karbantartási költségei, de a legnagyobb haszon talán környezetvédelmi szempontból érne bennünket. Azt hiszem ebben egyetértenek velem a szeméttelép környékén levő földek tulajdonosai is.

A Szenttamás felé vezető út mindig járható, ezáltal a szemétkihordás folyamatossága biztosítva van.

Nagy kár, hogy a falu vezetése nem él a felkínált lehetőséggel. Hosszú távon környezetvédelmi szempontból, de még gazdasági szempontból is ésszerűbb lett volna, ha legalább próbaidőre is, de elfogadják a Szenttamásiak ajánlatát.

Sárándi István

KARÁCSONYI

NYEREMÉNYJÁTÉK

NYEREMÉNYJÁTÉK

**** A HARMADIK SZELVÉNY AZ 5 OLDALON ****

AZ IZIDA HÍREI

Az "Izida" anya és gyermekvédelmi társulat tagjai a nyári szünetben is aktívan dolgoznak. A pihenés és a kirándulások mellett minden nap van műhelymunka, ahol a Munka, foglalkoztatási és szociális politikai minisztérium jóvoltából tagjaink munkálkodnak, különböző tárgyakat készítenek agyagból, gyapjúból, még főzőcskéznek is, stb. A műhelyeken részt vesz pszichológus, pedagógus és gyógypedagógus is. Bíró Éva, mindenki tanító nénije nagyon hiányzik munkánkban, aki betegség miatt kénytelen távol lenni tőlünk, de imádkozunk érte, hogy minél előbb felépüljön. **Jobbulást kíván neki az egész csapatunk!**

A tartományi oktatási és kulturális titkárság egy újabb pályázatunkat támogat nagy örömünkre, melyet Pál Eszter fog vezetni, de reméljük, hogy minden tagunk segíteni fog a megvalósításában.

A júliusi hónap igazi nyári

Köszönjük a kellemesen eltöltött hétvégét az ALI családnak!

Kikindán volt megtartva a "Hit és fény" tábor, ahova sikerült az "Izida" tagjainak is eljutniuk. Sok élményben volt részük a tíz napos táborozáson. Alkalom volt barátkozni, ismeretségeket kötni, és lelki erőt gyűjteni a további hétköznapijainkra.

Azoknak a tagoknak, akik nem tudtak otthonuktól több napra elutazni, egy-napos kirándulást biztosított a Társulat. A gyerekek és az ifjak úszni tanultak Verbászon a sportközpontban és kiállítás látogatáson is részt vettek.

P.J.

örömeiket is nyújtott tagjainknak. A társulat húszfős csapatát Ali István és családja látta vendégül a ludasi nyaralójukban. A nagy meleget víz mellett nem is volt nehéz kibírni. Három napon át volt fürdés, horgászás, népdal és népmese tanulása, csónakázás, na meg finom rostélyos.

Házasságkötésük alkalmából Beátának és Róbertnek nagyon sok boldogságot kívánnak az Izida munkatársai és tagjai.

cvečara
SARA
Feketić
M.TITA 39
mob.: 063/8 656 924

indigo
STR I KOMISION
M. Tita 28. VI. Fekete Andrea
Feketić tel: 024/ 738-174

Small Steps
Business park

HELYI KÖZÖSSÉG HÍREI

A személynév használatának módja

A személynevek használata a személyjelölésnek talán a legfontosabb formája. Így tehát nem mindegy, hogy hogyan is írjuk nevünket, mert már egy betű elírása is más személyt jelölhet. Az elmúlt 15 évben tapasztalhattuk a nyelv megcsorbítására tett próbálkozás minden módját. A Szerb Köztársaságban a nemzeti kisebbségek szabadságait és jogait több különálló törvény szabályozza, mint pl. A nemzeti kisebbségek jogainak és szabadságjogainak védelméről szóló törvény stb. A 2005-ben ratifikált regionális illetve kisebbségi nyelvhasználatról szóló európai alapokmány, valamint az azt kísérő törvény, szerbiai szinten előrelépést jelentett a nemzeti kisebbségek tagjainak egyéni és kollektív jogai szavatolásában. Vajdaság AT szinten e kérdéseket már 2001-ben elkezdték rendezni különböző határozatokkal és más jogi okiratokkal. Községi szinten e kérdést a községek alapszabályai szabályozzák. A nemzeti kisebbségek jogainak és szabadságjogainak védelméről szóló törvény a következőket látja elő:

"A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogosultak arra, hogy szabadon válasszák meg és használják személynevüket és gyermekeik nevét, valamint hogy ezeket a személyneveket minden közokiratba, hivatalos nyilvántartásba és személyi adattárba a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek nyelvén és helyesírásának szabályai szerint bejegyezzék.

Az 1. bekezdésben foglalt jog nem zárja ki a személynév párhuzamos bejegyzését a szerb nyelv és írásmód szabályai szerint."

Az anyakönyvi kivonatok többnyelvű űrlapmintáiról és a bejegyzések módjáról szóló tartományi határozat 6 szakasza a következőket látja elő: "Az e határozatban említett anyakönyvi kivonatokba és bizonyítványokba a nemzeti kisebbségi állampolgár személyi nevének bejegyzését a nemzeti kisebbség nyelvén és írása szerint kell elvégezni, azzal, hogy a nemzeti kisebbségi állampolgár személyi nevét ezután zárójelben szerb nyelven is,

e nyelv helyesírási szabályai szerint, be kell jegyezni.

A községben, amelyben nemzeti kisebbségi nyelv és írás van hivatalos használatban, a nemzeti kisebbségi állampolgár kérelmére az anyakönyvi kivonatok és bizonyítványokat két nyelven, szerb és nemzeti kisebbségi nyelven és írás szerint kell kiadni (5-8. űrlap)."

Az eredeti személynév használatának módja a következő: Az illetékes anyakönyvvezetői hivatalnál egy kérvényt kell kitölteni az eredeti személynév beírásának kiegészítésére. A kérelemhez mellékelni kell a következő okmányokat:

- születési anyakönyvi kivonatot
- állampolgársági bizonylatot
- a személyi igazolvány fénymásolatát
- elismervényt az illeték megfizetéséről

Az illetékről annyit, hogy a végzésre a helyi közművesítési illetékről szóló határozat

1.pontjának 3. díjtételszáma alapján 500,00 dináros illeték fizetendő, valamint 220,00 dináros illeték a közigazgatási illetékről szóló törvény 1. pontjának 1. díjtételszáma alapján. A községi képviselő testület következő ülése egyik napirendi pontja lesz az 500,00 dináros illeték megszüntetése az eredeti személynév kiegészítésére irányuló kérelem esetében, mivel ezt a polgár önhibáján kívül kénytelen rendezni. Ebben az esetben pedig a köztársasági illetéket sem kell fizetni az említett törvény 19.szakasza 1.bekezdése 4.pontja alapján.

Fontos megjegyezni, hogy ezt az eljárást a jövőben módunkban áll elkerülni, mégpedig oly módon, hogy gyermekünk bejelentése pillanatában hivatkozunk e jogunkra az illetékes anyakönyvvezetői hivatalban, az illetékes hivatal pedig köteles az állampolgár személyi nevének bejegyzését a nemzeti kisebbség nyelvén és írása szerint elvégezni, azzal, hogy a nemzeti kisebbségi állampolgár személyi nevét ezután zárójelben szerb nyelven is feltünteti, e nyelv helyesírási szabályai szerint.

Hogyan kaphatunk magyar nyelvű személyi igazolványt Kishegyes községben?

Mivel a személyi igazolványról szóló törvényt 2007 január 27.-től kezdik alkalmazni, fontosnak tartjuk ismertetni a polgárokkal azt, hogy miként lehet anyanyelvünkön kérni igazolványunkat. Az európai normák szerint készített új igazolványba a személynevet a születési anyakönyvbe szereplő adatok alapján írják be, a születési anyakönyvben levő személynév írásmódjával. Tehát, amennyiben szeretnénk ha igazolványunkban nevünk magyar írásmóddal is be legyen írva, akkor a következőket kell tennünk: az illetékes anyakönyvvezetői hivatalnál kérvényt kell kitölteni az eredeti személynév beírásának kiegészítésére. A kérelemhez mellékelni kell a következő okmányokat:

- születési anyakönyvi kivonatot
- állampolgársági bizonylatot
- a személyi igazolvány fénymásolatát

Amennyiben a születési anyakönyvben elvégezték a kért kiegészítést, akkor az új igazolvány kiadásakor kérhetik, hogy abban már a magyar helyesírás szabályai alapján is tüntessék fel a nevüket.

Az érdekeltek bővebb információt a kishegyesi és a bácsfeketehegyi anyakönyvvezetőnél, illetve Bíró Anikónál kaphatnak a következő telefonszámon: 730-010.

Megjegyezném, hogy a fenti eljárás alapján lehetséges a ma érvényben levő igazolványban is elvégezni a névcserét.

Bíró Anikó,
a községi képviselő-testület titkára

MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HÍREI

Bácsfeketehegyen idén immár kilencedik

alkalommal szervezték meg a Nagykunsági Alkotótábort július 16-a és 23-a között. A tábor célja a nagykunsági hagyományok megőrzése, továbbadása, az új kézműves mesterségek megismerése, elsajátítása. Egy héten keresztül mintegy 70 gyermek, fiatal, s felnőtt töltötte meg a Kultúrotthon udvarát. Többnyire helybeliek, de hús vendéggyereket is köszönthettünk Kunhegyesről, s érkeztek Kisoroszról, Magyarkanizsáról, Nagybecskerekéről, Újvidékről, s Temerinből is. A vendégoktatók, akik nem véletlenül érkeztek a Nagykunságból, olyan foglalkozások fortélyait adták át, amikben mi még nem vagyunk jártasak. Így az idén nagy népszerűségnek örvendett a szövés, amit Bucsai Lea oktatott; a csipkeverés, amit Kun Zsuzsannától sajátíthattunk el; a nemezt Szentpéteriné Lévai Marika gyúráttá velünk; a gyöngyfűzés fortélyait Dimény Ibolyától

vehettük át; s az agyagozókkal pedig Tar Livia foglalkozott.

A folyamatos alkotó munka mellett szórakoztató programokon is részt vehettek a táborlakók. Egyik délután meglátogattuk a Róka-tanyát a Ludasi-tónál, ahol Ali István látott vendégül bennünket, a pénteki napot pedig az apatini gyógyfürdőben töltöttük. Az alkotótevékenységek mellett más művészeti ágak is kapcsolódtak a tábor eseményeihez. Örömmel vettünk részt a tánciskola óráin, elsajátítottuk a csacsacsa és a szamba lépéseit. Felejthetetlen élményt nyújtott Berecz András mesemondó estje a Dombos Festen és a Tanyaszínház előadása is.

22-én a szombati záróünnepségen és a kiállításon mindenki láthatta a szorgos kezek egy heti munkájának gyümölcsét: a gyöngyből főzött ékszereket, a szőtt vándortarisznyákat, a szép csipkedíszeket, a képzeletszötte agyagfigurákat és a gyapjúból kigyúrt nemezdarabokat. Hallhattuk Szarka Ákos szavát, gyönyörködhattunk a kunhegyesi néptáncosok produkcióiban és vastappsal üdvözlöttük a Szalajevity testvérpár latintáncait.

Felejthetetlen egy hét áll mögöttünk. Reméljük jövőre újra találkozunk, mindenkit szeretettel várunk! Támogatóink nélkül e gazdag program nem valósulhatott volna meg, köszönettel tartozunk a következőknek: kishégyesi Önkormányzat, Helyi Közösség, L.T.C.

Lovćenac kislejzárzó, Tomrecaj Mile péküzeme, Zečević Zoran, Pál Károly, Orosz Kálmán, Koncz László, Gogolák László, Szabó Imre, Csete Gábor, Csanak Árpád, Török Attila, Lódi Etelka, Nagy Anikó, Bertók Béla, Pál István, Kovács Anna, Merkva Julianna, Ország Zita, Vučković Anna, Szalajevity Valéria és Horkai Zsolt.

A szervezésből kivette részét: Nagy Anikó, Gogolák Csilla, Sárándi Gyöngyi, és Tóth Lajos is.

A finom falatok elkészítésénél Szarka Éva, Dávid Márta, Tarkó Lilla és Tóth Tilda szorgoskodott. Köszönet nekik is!

Tóth Vera

ZÖLD DOMBOK HÍREI

A hétvégén vette kezdetét Kishegyesen az EURO-RURAL Vidékfejlesztési menedzserek képzése, mely az elkövetkező-hozzávetőlegesen két hónapot foglalja magába.

Célja a munkanélküliség csökkentése, valamint a környezet adottságainak és lehetőségeinek kiaknázása a Község területén. A péntek délutáni ünnepi megnyitón felszólalt Pál Károly-Kishegyes Község Végrehajtó Tanácsának Elnöke. Üdvözölte az egybegyűlteket és sok sikert kívánt a munkához. A szegedi oktatók kiváló szakemberek, melyről már a péntek délutáni ünnepi vendégfogadáson felszólalva is tanúbizonyságot tettek. Kabódi István- a Katedra Alapítványi Szakképző Iskola képviselője- lehangoló és

magával ragadó optimizmusa, valamint tetrekészsége és a valóságon alapuló példái fogva tartották a megközelítőleg 30 fős tudásszomjra éhes érdeklődők tömegét.

A tanfolyamon résztvevő egyének: Verbászi József, Horkai Zsolt, Szél Csilla és Budai Judit.

A képzésen való részvételt, tehát a megvalósítást az ARO-MI -Kishegyes Község Fejlesztési Társulásának, különösen Csernik Teréz munkájának köszönhetjük. A programot az Apácai Közalapítvány, a Tartományi Végrehajtó Tanács és Kishegyes Község támogatja. Terveink között szerepel a játszóter továbbfejlesztése és áthelyezése, -egy biztonságosabb környezetbe -, parkkal övezve.

A tervek lassan alakulnak és a tárgyalások folynak a kivitelezést illetően. Ezzel ellentétben a Teleház felújítása már elkezdődött. Az aránylag kicsi helyiség egy klíma berendezéssel bővült-Pál Károly támogatásának köszönhetően.

Ezt követi majd a Teleház renoválása-a falak újrafestése, felfrissítése.

Mindenkinek szeretném figyelmébe ajánlani a weboldalunkat, amit Takács Dénes, Bácsi Róbert és Tóth István szerkesztettek. Reklámozza vállalkozását a www.feketics.com-on. Inf.: 064/3063824 vagy 064/2735174

HESTIA HÍREI

A feketicsi nők egy csoportja 2004 novemberében "Hestia" néven egyesületet alapított. Céljaink: a nők érdeklődési körének megfelelően különböző témájú előadások, beszélgetések, programok szervezése, a nők képzése, a szabad idő tartalmas és hasznos eltöltése.

Szervezetünk összetétele vegyes, vallástól, nemzetiségtől, kortól független. Hetente találkozunk, barátkozunk, tapasztalatot cserélünk a

kézimunkák készítésében. Valamennyi tagunkat virágcsokorral köszöntjük születésnapján.

Eddig 12 női szervezettel vettük fel a kapcsolatot. Látogatjuk egymás rendezvényeit. Az "AŽIN", a Szerbiában elsőként megalakult női szervezet, három alkalommal hívta meg csoportunk képviselőit továbbképzés és útmutatás céljából. Vajdasági és magyarországi képzéseken is részt vettünk, mint pl. az

alábbi civil szervezetek szemináriumain és konferenciáin: EHO -Újvidék, Zenith-Műhely -Szabadka, Eko-Park - Szeged, Nádasdy Alapítvány -Budapest, MNT -Bácsfeketehegy, Nemzetiségi Szövetség -Szeged, Gradjanske inicijative -Beograd.

Együttműködünk a helyi civil szervezetekkel, rendezvényeiket segítjük, munkájukban részt veszünk. Először a Gazdakör Jégtörő Mátyás-napi borkós-

tolóján készítettünk kiállítást, és vendégül láttuk a temerini Boldog Gizella kézimunka csoportot. A 220 éves falunapi ünnep alkalmából kiállítást szerveztünk a Helyi Közösség előcsarnokában, ahol bemutattuk a Bácsfeketehegyen élő nemzetiségek kézi-munkáit és az elődeinktől ránk maradt értékeket. Rokon témájú kiállítást készítettünk a júliusi Multietnikus Karaván című kulturális rendezvény alkalmából is, melyet a Kishegyes Község Fejlesztési Társulása indítványozott. A Feketicsi meggy napok és Falunapi ünnep asszonyaink saját receptjeik alapján, meggyből készült tortával, süteménnyel, likőrrel kínálták a

vendégeket. Tagságunk nagy szeretettel gazdagította a Bácsfeketehegyen megrendezett Amatőr Színjátszók Vetélkedőjének nyereményalapját is. Kiállítjuk és árusítjuk kézműves termékeinket a karácsonyi és a húsvéti vásárokon, a Gazdakör és a Zöld Dombok által megrendezett találkozókra.

Évente két alkalommal tartunk előzenés teadélután, ahova meghívjuk a vajdasági települések nőegyleteit és kézimunka csoportjait. Az esemény hangulatát saját készítésű emléktárgyaink kisorsolásával emeljük. A jelenlévő vendégek közül külön megajándékozunk a születés- és névnapos ünnepeltjeinket.

2006. április 26-tól 30-ig Verbászon került megrendezésre a Vajdasági Kézimunka Kedvelők VIII. Szövetségi Kiállítása, melyen 37 tagunk vett részt. Minden résztvevőnk diplomát, a csoportunk pedig egy gyönyörű serleget kapott. Többször kirándultunk, utazásaink alkalmával meghívtuk barátainkat és szomszédjainkat is. Kétszer voltunk Palicson az állatkertben, Adán a MIREN-en, Bácsán pedig a Szövetségi Kiállításon. Több száz szorgos kéz munkáit csodálhat-

tuk meg. A nyárra tervezünk még egy wellness-hétvégét is.

Sipos Berta pszichológus több alkalommal tartott nálunk előadást a nevelésről, a

családról, a lelki egészségről. Dr. Celluska F. Erzsébet nőgyógyász pedig ismertette a leggyakrabban előforduló női betegségeket. A szakmai előadások célja a női higiénia megőrzése, testi és lelki problémáink megvitatása, tanácsadás, tapasztalatgyűjtés.

Következő rendezvényünket, az őszi teadélutánunkat október 29-én 14,00 órától tartjuk a Kultúrotthonban. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk:

A "Hestia" tagsága

KARÁCSONYI NYEREMÉNYJÁTÉK

A NYEREMÉNYJÁTÉK TÁMOGATÓI

IRIS-virágüzlet, STR. FORTUNA, STR. BIO AS, PUTNIK-pizzéria, VALENTIN-gyógyszertár, GAZDA-COOP-virágüzlet

INDIGO, TÖRÖK-méhészet, LÓDI-pincészet, SARA-virágüzlet,

PÉCI-magán vegyeskereskedés, SMALL STEPS

A vigaszdíjjakról a nyereményjáték támogatói gondoskodnak

FŐNYEREMÉNY

DVD
Lejátszó

KARÁCSONYI NYEREMÉNYJÁTÉK

Vezeték és keresztnév : _____

Utca, h.szám: _____

3 ■ szelvény

LÉLEK SZÁRNYÁN

Az ortodox egyház jellegzetességei

Ahogy már előző lapszámunkban utaltunk rá, az általános fogalmak letisztázása után, a környezetünkben jelenlevő nagyobb keresztyén felekezetek rövid ismertetésével kíván foglalkozni lapunk vallási rovata.

Ismét vissza kell kanyarodnunk egy gondolat erejéig az 1054-es évhez, amikor megtörtént a nagy egyházszakadás.

Ennek következtében elvált egymástól a keresztyénség keleti (ortodox) és nyugati (római katolikus) ága. Az "ortodox" (igazhitű) kifejezés, éppen úgy, mint a "katolikus" (egyetemes) igen régi elnevezés, mindkettő az igaz hit és a tévtanok közötti megkülönböztetést szolgálta. Az első évszázadokban még egyes római pápák is szívesen viselték az "ortodox hit védelmezője" címet. Az 1054-es egyházszakadás után a Nyugati (Római) Egyház a "katolikus" jelzőt kezdte alkalmazni magára, míg keleten az "ortodox" elnevezés dominált.

Irányuljon most figyelmünk az ortodox egyház alapvető tanbeli sajátosságaira. Mit tanít az Ortodox Egyház a hitről és üdvösségről? A hit forrása a teljes Szentírás és a "szent hagyomány". Alapjaiban ugyanúgy vélekedik, mint a Római Egyház. Rómával szemben viszont azt tanítja, hogy nem egy főpap vagy főpapokból álló "egyetemes zsinat" a tévedhetetlen, hanem a teljes egyház a maga egészében. Ezért a Bibliát is nehéz, vagy lehetetlen megérteni az egyház magyarázata nélkül. A római pápával szemben hangsúlyozzák, hogy a Szentírás tanítása szerint csak Isten családokozhatatlan.

Hány szentsége van az Ortodox Egyháznak? Vallják a hét szentséget, de a gyakorlatuk sokban különbözik a Római Egyház gyakorlatától. A KERESZTSEGENEK - mint a Római Egyház - ők is bűntörölő hatást tulajdonítanak. Gyakorlatban a kereszttelés háromszor való bemeztetés formájában történik, legkésőbb 40 nappal a születtés után. A kereszttelést közvetlenül követi a BÉRMÁLÁS, vagyis az újszülöttnek a szent kenet-

tel való megkenése. Az ortodox egyházban a szent kenet a mi konfirmációnkat pótolja. Amikor a szent kenettel a gyermekek homlokára egy kereszttet rajzolnak, ez erőt közöl velük, és képessé teszi őket arra, hogy a tökéletességre törekedjenek. A BŰNBÁNAT szentsége abban áll, hogy a hívő a bűneit az Úr képe alatt meggyónja a papnak. A feloldozást azonban nem a pap adja meg - mint a Római Egyházban -, mivel a gyónást a pap így fejezi ki be: "Mindazt, amit gyóntál, az Úr bocsássa meg!" - A bűnbánathoz tartozik még az évi 160 böjtnap. Az ÚRVACSORÁNÁL ők is azt vallják, mint a Római Egyház, hogy a kenyér és a bor színe alatt Jézus Krisztus valóságos teste és vére van jelen. Az úrvacsorához lapos tányért alakú kovászos kenyeret és vörösbort használnak. A híveket mindkét elembe részesítik, mégpedig úgy, hogy a kenyeret a kehelybe aprítva, az elemek átlényegítéséért mondott imádság után kanállal kiosztják a híveknek. A PAPSZENTELES előtt a papok egyszer megházasodhatnak. A papszentelés kézrátétellel történik. Ők is vallják a papság apostoli eredetét (APOSTOLICA SUCCESSIONE), mint a Római Egyház.

Az ortodox egyházzól szóló rövid ismertetőnkben meg kell még azt is vizsgálnunk, hogy milyen az ortodox templom és liturgia?

Bármilyen alakú is a templom - téglalap, kör vagy bizánci kereszt formájú -, a főbejárata mindig nyugaton, az oltár pedig keleten van. Az ortodox templomok három részre tagolódnak: oltárra, hajóra és az ún. "narthex"-re. Nagyon régi szokás ugyanis, hogy a templomokban külön helyük van a nőknek, és ezt a szokást Keleten ma is szigorúan tartják. A nők helyét gyakran rács veszi körül, és a nők csak mise után áldozhatnak, amikor a férfiak már kimentek a templomból. Bár egy ünnepi istentisztelet 3-4 óra hosszat is eltarthat, a hajóban csupán az öregek és a betegek részére van néhány ülőhely. Az oltárt a hajótól a képfal (IKONOSZTÁZ) választja el. A

középső kapu jobb oldalán az Úrnak és Keresztelő Jánosnak, a bal oldalán a Szent Szűznek és a templom védőszentjének a képét látjuk. A többi kép az Ó- és Újszövetség szentjeit ábrázolja. Az igehirdetés nem szükséges része az istentiszteletnek. A liturgiában semmiféle hangszert nem használnak. Az orgonát egy vagy többszólamú énekkel pótolják. A liturgia ősidők óta a nép nyelvén folyik. Az ortodox Egyházban tilos az Úrnak, Máriának és általában a szenteknek szoborban való kiábrázolása. Templomaikban nem is találunk ilyeneket. Viszont az őskeresztyén időkől fogva használik a vallásos tárgyú festményeket, az ún. "ikonokat".

Végezetül az ortodox egyháznak a világban elfoglalt helyéről is ejtsünk néhány szót. A legtöbb ortodox a volt Szovjetunió területén él. A keleti egyházak hívőit megtaláljuk a földgolyó 96 országában. Az orosz után a második helyet a román ortodox egyház foglalja el, őket pedig a görög ortodoxok követik a sorban. Az ortodox egyházak közé soroljuk a 4. alexandriai pátriarkátust (székhelye: Alexandria, ill. Kairó), az antiochiait (székhelye: Damaszkusz), a jeruzsálemit (székhelye: Jeruzsálem), és a konstantinápolyit (székhelye: Isztambul). Ide soroljuk még a szerb egyház és a román egyház pátriarkátusát (székhelye: Belgrád ill. Bukarest), Bulgária exarkhátusát (székhelye: Szófia) és Grúzia katolikátusát (székhelye: Tbiliszi). Az ortodox egyházak közé tartozik még a ciprusi (érseki székhelye: Nicosia), a görögországi (Athén), a finnországi (Kuopio) és a lengyelországi (Varsó).

Felhasznált irodalom:

1. Dr. Bajusz Ferenc: A KERESZTYÉNSÉG ÉS A VILÁGVALLÁSOK, Bp. 1991
2. Gerhard J. Bellinger: NAGY VALLÁSKALAUZ, Akadémiai Kiadó, Bp. 1993

Orosz Attila
ref. lelkipásztor

M A N A P S Á G

Szeretettábor az Emmaus-házban

Egy csodálatos hetet tölthettünk az Emmaus-házban a Kecskeméti

gyermek lehetett részese e nem mindennapi szeretettábornak. Délutánonként egy héten át a szeretethez kapcsolódóan hallhattunk előadásokat, mint pl. az istenszeretet, a hazaszeretet, a testvérszeretet, az egyházszeretet vagy a természetszeretet.

M e g t e k i n t e t t ü k Kecskeméten a város nevezetességeit, játszottunk Matkópusztára egy

fafaragóhoz, és uszodában is eltölthettünk néhány szép órát. Délutánonként sportvetélkedő, fazekasbemutató, batikolás folyt, az estéinket pedig filmvetítések tették színebbé. Mi egy rövid bemutatózó műsorral kedveskedtünk falunkról, egyházközségünkéről.

Augusztus 6-án vasárnap hálaadó istentiszteleten vettünk részt a kecskeméti református templomban, majd családoknál ebédeltünk. Nehéz szívvel vettünk búcsút újonnan szerzett barátainktól, de

megígértük, hogy nem felejtjük el egymást. Egy fontos dolgot megtanultunk: választhatnak el bár országhatárok bennünket, de a szeretet mindig összeköt. Szeretnénk köszönetet mondani azoknak a határontúli és feketicsi embereknek, akik segítségükkel hozzájárultak ahhoz, hogy részt vehettünk ebben a táborban.

Juhász Magdolna

Református Egyház szervezésében augusztus elején. 34 kecskeméti és 30 határontúli-vajdasági, erdélyi és kárpátaljai

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

A VÁLÁSRÓL

Az ember, az összes felsőbbrendű evolúciós elődjéhez hasonlóan, társas lény, kisebb-nagyobb csoportokban él. Köszönve tudatosságának, megválaszthatja, hogy kivel, kikkel él együtt és, ha nem tetszik a társaság, másikat választhat. E választás lehet egyszerű, "kulturált", fájdalom- és problémamentes, de legtöbbször, kisebb, nagyobb incidensekkel teli, akár tragikus is, amit a "közönség", akit az eset egyáltalán nem érint,

segíteni se nem tud, se nem akar, rosszindulatúan örül. (Egye fene a más macskáját, csak a mienket hagyja békibe)

A változás, mindig válás (elválás, megválás, szétválás, kiválás...) valamitől, valakitől.

Ilyen szétválás volt, a volt Jugoszlávia szétesése, de itt csak Crna Gora elválását említeném, sajnos utólag, jó példaként, hogy így kellett volna csinálni elejétől kezdve,

mert semmilyen politikai, gazdasági, nemzeti, egyházi vagy más érdek nem tudja ellensúlyozni azt a tragédiát, amit az itteni emberek átéltek és még most is a következményektől szenvednek.

BIRO CSABA

A REDEMPTIÓTÓL FEKETEHEGYIG

A redemptió (latin szó, ejtsd: redempcio)= visszaváltás, megváltás, önmegváltás. A szó az 1745-ös jászkun redepcióra utal, amikor a jászok és kunok példás összefogással, saját erejükből visszavásárolták régi kiváltságaikat.

Az idén emlékezünk meg a jászkun redemptió 260. évfordulójáról, valamint a feketehegyiek (Feketics- Bácsfeketehegy) 1785-ben történt, immár 220éves kirajzására Kunhegyesről.

A 13. században a mongol támadás következtében a dél- orosz sztyeppe vidékén virágzó Nagy- Kunország felbomlott.

A török eredetű kunok és az alán (iráni) eredetű jászok töredéke Kuthen (Kötöny) vezetésével a magyar király IV.Béla oltalmára szorul

(IV.Béla és Kötöny a kunok vezérének találkozását megörökítő emlékmű)

A mongolok végigpusztították Magyarországot is. Azután az országot újjáépítő király továbbra is számított a kunok és jászok segítségére. Ezért különböző kiváltságokat adott nekik. Területi autonómiát és személyes szabadságot. Fontos volt, hogy az uralkodók megerősítsék ezeket a privilégiumokat.

A kunok magyarországi letelepedésének feltétele volt, hogy felhagynak pogány szokásaikkal, megkeresztelkednek, sátrak helyett házakba költöznek.

Kiváltságaikért cserébe katonai szolgálattal tartoztak a mindenkori magyar királynak. Közvetlenül a nádor irányítása alatt álltak, csak neki tartoztak elszámolással.

(Gróf Pálffy János Magyarország nádora és a Jászkunság főbírája)

A 16. században a jászok és a kunok területének nagy része török uralom alá került. A korábbi kun autonómia megszűnt, a települések nagy része elpusztult.

A Habsburg-ház a török uralom végén a karlócai békekötést követően a töröktől visszafoglalt területek felett, a fegyverjog elvén jogot formált az egész területre. Így vált az egykori hódoltság legnagyobb része az udvar tulajdonává. Így történt, hogy a jászkun kerületet 1702-ben 500ezer rhénes forintért I.Lipót osztrák császár és magyar király eladta a német lovagrendnek. Ezzel az addig szabad, kiváltságokat élvező jászok és kunok földesúri függés alá, azaz jobbágyi sorba kerültek.

Az olcsón szerzett birtoknak azonban nem sokáig örülhetett tulajdonosa. 1703- ban Rákóczi Ferenc kibontotta a szabadság zászlaját, harcot hirdetett a Habsburg ház ellen.

A hazát ért sérelmek között a fejedelem felsorolta a Jászkunság jogtalan eladását is, sőt pátensében ígéretet tett a régi kiváltságok visszaállítására, ezért is álltak be a jászkunok Rákóczi seregébe és küzdöttek mindvégig.

Közismert tény, hogy a bécsi udvar a Délvidékre betelepített szerbeket használta fel a szabadságharc ellen. A támadások elől Rákóczi többek közt Kunhegyes lakosságát is rakamazi birtokaira menekíti.

A szabadságharc elbukásával 1711-ben a kunhegyesiek is visszaszállingóztak elhagyott településükre. Újból felépítették házaikat, ismét feltörték az elga-

zosodott földjeiket.

Nem sokat változtatott a helyzeten, hogy 1731- ben a lovagrendet felváltotta a pesti Invalidus Ház.

Mégis egyféle gyarapodás indult meg a Jászkunság területén. Tömegesen szöktek ide a jobbágyak a földesurak függősége és sanyargatása elől. A jövevények felduzzasztották a lakosságot. Ugyanakkor nem szűntek meg a régi függetlenségükért újra harcba szállni. A jászok és kunok ügyét aktívan támogatta gróf Pálffy János nádor is, akinek ebből anyagi haszna is származott.

A mindig pénz hiányában levő Habsburg-ház akkoriban háborúba keveredett Frigyes német választófejedelemmel. A háborúhoz pedig pénz és katona kell.

Ezért Mária Terézia kegyesen megengedte, hogy a jászkunok visszaszerezzék a régi szabadságukat. Ennek fejében kiállítottak 1000 lovas katonát a királynő szolgálatában. Ez volt a híres jászkun huszárezred.

A redeptiós ügyek intézésére mind-

Jászkun bandérium husárja

három kerület megbízta egy-egy jeles képviselőjét, hogy szorgalmazza annak végbevételét. Sokfelé kellett kilincselni míg a rájuk bízott ügyeket elintézték. Így, az ellenreformáció idején engedély nélkül épült református templomok ügyét is a két kunságban. (a Jászág rekatolizált).

Ügyük eredményességéért különféle ajándékok kerültek Bécsbe. Itt találkozott a nagykunsági küldöttség a császári udvar könyvtárának

tudásával, aki a keleti nyelvekben is járatos volt. Neki lett elmondva az ősoktól fennmaradt ima a:

kun miatyánk.

BEZEM ATAMIZ, KIM SZEM KÜKTE
(MI ATYÁNK, KI VAGY AZ ÉGBEN)

SZEMLÉSZÜN SZEM ADIN
(SZENTELETESSÉK MEG A TE NEVED)

KELSZIN SZENIN, HANLEKIN
(JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD)

DÖZÜNSZÜN SZEN KÜNLÜM
(TÖRTÉNJÉK A TE AKARATOD)

NIZSÉKIM ZSERDE, ALAJ KÜKLE
(UGYANÚGY A FÖLDÖN, MINT AZ ÉGBEN)

BEZEM ÖTMEKEMEZNE BER BEZGE
(A MI KENYERÜNKET ADD NEKÜNK)

BÜTÖM BÜTÖM BA GÖN
(MINDEN EGYES ÉS A MAI NAPON IS)

AL BEZEM MENEMEZME NIZSEM
(VEDD EL A MI BŰNEINKET, MIKÉPPEN)

BEZDE JAJIRMIZ BEZGE ÖTRÜ GELENGE

(AMI SÉRTŐINKNEK MI IS MEGENGEDÜNK)

ILTME BEZNE OL ZSAMENGE
(NE TEGYÉL MINKET KISÉRTÉSBE)

KULTKOR BEZNE AL ZSAMANGA
(VEGYÉL KI MINKET A GONOSZBÓL)

SZEN BARSZEN, BÖKE CSOLIK
(TE VAGY AZ ERŐS, HATALMAS ÚR)

BOTAN IS TENGERI- ÁMEN
(PARANCSOLÓ IGAZ ISTEN- ÁMEN)

A felállított jász kun huszárezredben szolgált a karcagi Fabriczy Kovács Mihály, aki részt vett csapatával Mária Terézia oldalán a Nagy Frigyes elleni csatározásokban. Később kalandos úton eljutott Amerikába és a lengyel emigrán-

sokkal megszervezi a függetlenségi háborúban az amerikai könnyű lovasságot, azaz az ottani huszárságot. Kovács Mihály a csatatéren hősi halált hal.

1745. május 6-án hirdették ki a királynő levelét, melyben a redemptiót

Mária Terézia Magyarország királynője 1740-1780

engedélyezi. A továbbiakban intézkedik a redemptus levél a Jászkunság lakosságának jogairól és kötelezettségeiről.

A kerületek vezetői arányosan szétosztották a váltság összegét, cserébe vissza-állították hajdani szabadságukat.

Ez az önmegváltás egyedülálló eseménye volt a XVIII. századi Magyarországnak.

A királynőnek már 1751-ben megadták a váltságösszeget, az 500,000 rénes forintot.

A redemptio után a három kerület Jász-Kiskun- Nagy kun az ország önálló törvényhatóságává lett. A területek legfőbb bírása továbbra is a nádor maradt, akinek személyét a kerületek élén kunkapitányok helyettesítették.

A redemptio gazdasági hátterét az árútermelő állattartás biztosította.

A kiterjedt szarvasmarha kereskedelem virágoztatta fel, az alföldi mezővárosokat, amely kihatott a szellemi életre, a református iskolahálózat kiépítésére és a paraszti írásbeliség kibontakozására is.

Igy kiki a befizetett összeg arányában tulajdonosa lett a határ arányos részének örök használatra. Ennek mértékét a városok "liber fundi"-ja (földkönyve) tartalmazza.

Ezek lettek az ún. Tőkeföldek. Az első tanyákat már ezeken a földeken építették fel.

A határok többi része, a rétek, kaszálók, legelők, halászhelyek, nádasok, erdők közös tulajdonban maradtak, de használatuk alapja ugyancsak a redemptios összeg volt.

A határok használatának ez a rendje egészen 1876-ig a jász kun kiváltság eltörléséig érvényben volt.

A redemptio a Jászkunság társadalmát alapvetően két nagy táborra osztotta, az egyik nagyobb volt a redemptusok tábora, akik földet váltottak és birtokon belül kerültek, a másik tábor az irredemptusok tábora volt, akik személyükben szabadok lettek, de birtokot nem szerezhetek. Csupán munkájuk után éltek.

Később a lecsúszott, eladósodott redemptusok mellett megjelentek a földet szerzett colonusok, a beszivárgó inquilinusok(zsellérek).

Megjegyezendő, hogy az 1785-ben történt kirajzást Kunhegyesről a Feketehegyre telepedett ún. "lármázó" irredemptusok indították meg.

Az elnéptelenedett bácskai puszták birtoklása tömegével vonzotta az "életüket jobb móddal való folytatását" remélő lakosokat.

A társadalmi és gazdasági élet irányítása a választott testület, a tanács kezén volt. A birtokosok érdekeit szem előtt tartva irányította a közösség életét. A főbíró a redemptusok köréből került ki.

A redemptio egy évszázaddal előzte meg a jobbágyfelszabadítást, amire csak az 1848-as törvények adtak lehetőséget. Megnyílt az út a kapitalista jellegű mezőgazdasági fejlődés előtt.

A földművelésnek viszont nem kedvezett a helyzet, távol voltak a piacok, nehezen járható utak gátolták a kereskedelmet. Az iparosok nem igen tudtak érvényesülni. Gátló tényező volt a környező feudális rendszer.

A nagy kunágiak Bácskában települése is részben a redemptio kései következménye. Elmélyültek az ellentétek a redemptusok és a földmegváltásból kimaradt irredemptusok között, amit még felerősített a túlnépesedés és az ottani kedvezőtlen térszíni viszonyok, a tiszai áradások és az aszály.

Kórizs József

****MÉHÉSZ ROVAT****

"MÉHECSKE - ZZZZ"

Mézes receptek

Gyümölcsös háromszög

Hozzávalók: 20 dkg méz, 45 dkg liszt, 10 dkg porcukor, 10 dkg vaj, 3 tojás, 5 dkg dió, 5 dkg mazsola, 10 dkg kandírozott gyümölcs, 1 csomag sütőpor, tej-amennyit felvesz, összesen 1 kiskanál ánizs, fahéj, szegfűszeg, barackdzsem, fél gr citrom reszelt héja. Elkészítés: A vajat és a mézet gőzön felmelegítjük, majd hozzáadjuk a tojás sárgáját, a cukor mennyiség felét, a fűszereket, citromhéjat, az egészből habot verünk. Hozzáadjuk a lisztet, sütőport, a tejet, puha masszává kavargatjuk. Kizsírított, kilisztezt tepsibe öntjük, a masszát megkenjük barackdzsemmel. A cukor másik felével, a tojásfehérjével habot verünk, beleszórjuk a vágott gyümölcsöket s egyenletesen ráhelyezzük a dzsemre. Lassú tűzön rózsaszínűre sütjük. Kihűlve háromszögekre vágjuk.

Hideg kókuszkrém szelet

Hozzávalók: 4 dl tej, 1 teáskanál vanília, 1 dl méz, 2 dl kókuszreszelék, 2 db tojás (külön-külön a fehérje és a sárgája), 4 evőkanál kukoricakeményítő, 1 evőkanál vaj vagy étolaj, 1/2 teáskanál só. Elkészítés: Forraljunk fel a tejből 3 dl-nyit. Keverjük össze a mézet, a sót és a kukoricakeményítőt, majd adjuk hozzá a maradék 1 dl hideg tejet. Keverjük lágy krémmé és öntsük a forró tejbe. Állandó keverés közben lassú tűzön főzzük, amíg be nem sűrűsödik. Habarjuk össze a tojások sárgáját, jól keverjük el benne 3 evőkanál nyit a forró krémből, majd az egészet tegyük vissza a forró krémbe, és alaposan dolgozzuk össze, hogy egynemű legyen. Most adjuk hozzá a kókuszreszeléket, és folyamatos kevergetés közben főzzük további 2 percig. Vegyük le a tűzről, adjuk hozzá a vajat és a vaníliát. Alaposan keverjük össze. Verjük kemény habot a tojások fehérjéből és dolgozzuk bele a meleg kókuszos krémbe. Ezt a krémet öntsük az előkészített kókuszos szelet alapra*, hintsük meg a tetejét kevés pörkölt kókuszreszelékkel, dióval, vagy man-

dulával. Alaposan fagyasszuk le. Ha már jól megfagyott, akkor szedjük le

ról a tortaformát, szeleteljük fel, és hidegen tálaljuk (ha felmelegszik, szétesik, mint a fagyalt). KÓKUSZOS SZELET ALAP: 3 dl kókuszreszelék, 1 dl graham kenyérmorzsza (vagy zsemlemorzsza), 2-4 teáskanál finom étolaj, hogy az egészet megnedvesítse annyira, hogy teríthető (kenhető) legyen. Alaposan keverjük össze a hozzávalókat és terítsük el egy szétszedhető, kb. 24 cm-es tortaforma alján.

Mandarinos joghurt

Hozzávalók: 3 dl zsírszegény vaníliás joghurt, 1 dl víz, 1 dl cukrozatlan ananászlé, 1/2 dl fagyasztott mandarin juice koncentrátum (vagy 6 mandarin kifacsart leve), 3 evőkanál méz, 1/8 teáskanál finomra őrölt fahéj. Elkészítés: Öntsük a joghurtot egy kb. 20x20 cm-es tepsibe, egyenletesen terítsük el, és a mélyhűtőben fagyasszuk meg. Majd vegyük ki a serpenyőből és tördeljük össze 1-2 cm-es darabokra. A darabokat a többi hozzávalóval együtt tegyük egy keverőgép táljába, és a géppel addig keverjük, míg lágy állagú nem lesz. Azonnal, hidegen szolgáljuk fel (ha lehet kristálypoharakban vagy kelyhekben).

Mézes sütemény a délutáni kávéhoz

Hozzávalók: 4 dl átszitált búzaliszt, 3 teáskanál sütőpor, 1/2 teáskanál só, 1/2 dl porcukor, 1/2 dl főzőmargarin, 1 db tojás, 1,5 dl tej. Bevonat: 3 evőkanál lágy vaj, 1 dl méz, 1,5 dl kókuszreszelék, 1,5 dl zabpehely (vagy müzli, ízlés szerint). Elkészítés: Szitáljuk a száraz hozzávalókat egy

keverőtálba. Aprítsuk bele a margarint. Adjuk hozzá a mézet és a tejet, csak addig keverve, amíg a liszt átnedvesedik. Nyomkodjuk a tésztát egy kb. 20 x 20 cm-es kizsírított tepsibe, hogy minden sarokba is jusson. A tetejére kenjük a jól megkevert bevonatot. 25 - 30 percig süssük az előmelegített 200C°-os sütőben. Forrón szolgáljuk fel. Kb. 9 - 12 adag lesz belőle.

Tűzforró aranyzsemle

Hozzávalók: 4 dl korpás búzaliszt, 2 teáskanál sütőpor, 1 teáskanál fahéj, 1/4 teáskanál só, 1 dl apróra vágott dió, 1 dl mazsola, 2 db tojás, 1/2 dl narancslé, 1 dl étolaj vagy finom napraforgóolaj, 1 dl méz, 1 teáskanál vanília, 1 teáskanál reszelt narancshéj, 2 dl reszelt sárgarépa. Elkészítés: Egy nagy keverőtálban keverjük össze a lisztet, a sütőport, a fahéjat, a sót, a diót és a mazsolát, majd tegyük félre egy időre. Egy kisebb tálban most alaposan keverjük össze a tojásokat, a narancslét, az olajat, a mézet, a vaníliát és a narancshéjat, majd adjuk az egészet az előbb megkevert száraz hozzávalókhöz. Ekkor keverjük csak bele a sárgarépát, míg át nem nedvesedik. Angliában a tésztát zsemlelényi darabokban sütőolajon vagy sűrű fémrácson sütik aranybarnára, majd félbevágják, és pirítósként szolgálják fel. Amerikában ezzel szemben kivajazott sütőformákba töltik, és ha elkészült, ezekből kiborítva, azon melegében fogyasztják.

"Használja a mézet mint táplálékot, hogy később ne keresse mint orvosságot."

Török & Roby

KERTI TÖRPE

KÍNAI RÓZSA - HIBISCUS

Trópusi és szubtrópusi vidékről származó növény. Kedveli a napos helyeket, de lehetőleg kerüljük a tűző napfényt, nem érheti huzat. Ha nem kap elegendő fényt, szép, nagy leveleket hoz, viszont a virágzás elmarad. Nyáron napi öntözést igényel, viszont kerüljük a túlöntözést. Télen 3-4 naponta öntözzük, mikor a föld felszíne már kissé megszikkadt.

A meleg hónapokban kitehetjük a teraszra vagy a kertbe. Télen is kell biztosítani neki fényt, a sötét szobák-

ban elhullajtja a leveleit és elpusztulhat. Kéthetente tápoldatozzuk, csak így hozhat sok, szép, nagy virágot.

Amennyiben a hibiszkusz kinövi a cserepét, át kell ültetni egy komposztban vagy tőzegben gazdag földkeverékbe. Ezt minden év tavaszán el lehet végezni, mivel gyökerei hamar fejlődnek. Időnként, az esztétikus növekedésért metszéssel tarthatjuk rendben.

Meleg és száraz levegő esetén levéltetvek és takácsatkák támadhatják meg. Ilyenkor feltétlenül rovarirtó

szerrel permetezzük növényünket.

Könnyen szaporítható dugványozással. Egy éles késsel 15 cm-es hajtásvégeket vágunk le egy jól ki-fejlődött növényről, ezeket homokos földkeverékbe tesszük és tartjuk páradús, meleg 20-25°C környezetben. A gyökerek képződése után az új növényeket elültetjük külön cserepekbe. Meleg helyen tartva a hajtások vízben is hamar gyökereznek.

MÁLYVARÓZSA - ALCEA ROSEA

Származási helye Kis-Ázsia.

Kis csoportokban önállóan ültetve vagy épület, téglafal mellett virágágban mutatós. Meleg, napos fekvést, jó vízáteresztő, humuszos, magas táperejű talajt kedvel. A vízigénye közepes, mélyen legyökerezik. Átültetés nem szükséges, mivel minden év tavaszán magokat elszórva újabb növényeket nevelünk. Fontos a növényvédelme rozsdá, sclerotiniás rothadás, azaz fehér rothadás, takácsatkák ellen. Kiültetésre legjobb az előrenevelt palánta, mivel az átül-

tetést kevésbé tűri. Házi kertbe a legjobb módszer, ha április közepén az állandó helyére vetjük, de ha már megvannak a palánták, akkor ezeket április második felében kiültethetjük, a késő tavaszi fagyok hatására nem károsodnak. Az ültetés sor- és tőtávolsága 30*30 cm.

Z.Tatjana

ILLIK TUDNI

TISZTELT OLVASÓK!

Sajnos a faluban már mindenki tudja, hogy édesanyánk, több mint három hete, agyvérzést kapott. Ez az egyetlen ok, ami miatt, a mindig érdeklődéssel várt írása elmarad.

Állandóan tudatánál van és mindenkinek köszöni, mielőbbi gyógyulásához való jókívánságokat, velünk való együttérzésüket.

Szeretne minnél előbb meggyógyulni, hogy folytassa megszokott, még mindig nevelői, tevékenységeit, nem utolsósor-

ban a FECSKÉBE való írást is. Bal keze és lába le van bénulva, de ez mellett segítségünkkel keresztretjvényt is fejt.

Háromheti ápolás után a verbászi kórházból, Szabadkára vittük, ahol a szükséges állandó egészségügyi felügyelet alatt van és foglalkozni fognak a lebént keze és lába lehetséges rehabilitációjával is.

Címe: VILLA ANCORA, (BIRO ÉVA) I. Ustanička 31. 24000 Szabadka tel: 687-250 és 551-341

TÜNDE és CSABA

STR BIO AS

M.Tita 30. Feketić (bivša banka)

Prodavnica zdrave hrane i proizvoda za dijabetičare

TEL.: 064/252-66-52

"MY COMPUTER"

IT - legendák

Az emberek mindig is szerették a Dávid és Góliát sztorikat, természetesen az IT világnak is megvannak a maga Dávid-Góliát meccsei, a legismertebb mind közül az, amelyben Góliátot a Microsoft, Bill Gates és a Windows játssza, az ellenfél pedig egy végtelenül szerény, csendes finn programozó és ingyenes operációs rendszere.

Linus Torvalds és a Linux.

Linus Benedict Torvalds 1969.december 28-án született Helsinkiben, a keresztnévét a kétszeres Nobel-díjas amerikai kémikus, Linus Pauling után kapta. A családja svéd nemzetiségű és kissé zavaros életű volt. Két testvérevel és egy nővérevel együtt Helsinki külvárosában nőtt fel. Szülei újságírók voltak, az egyik nagyapja, Ole Torvalds elismert finn költő, a másik statisztika professzor. Visszahúzó, csendes gyermek volt, imádott iskolába járni, és amikor 15 éves korában nagyapjától megörökölte annak VIC 20-as számítógépét (amelyet a professzor egyszerű programozható kalkulátorként használt statisztikai kutatásban), azonnal elvarázsolták a gép lehetőségei. A játékok írásától gyors út vezetett az operációs rendszerbe való beleturkáláshoz, az assembler és szövegszerkesztő írásig. 88-ban lecserélte a gépét 386-os

Linus Torvalds

alapú PC-re, és még ugyanebben az évben felvételt nyert a Helsinki Egyetemre, ahol is 96-ig programozást tanult.

Az egyetem alatt Linus a PC-jén Minix operációs rendszert használta, Andrew Tannenbaum holland

egyetemi tanár alkotását, amelyet a professzor példaprogramként mellékel az operációs rendszerekről szóló tankönyvéhez. A Minix nem támogatta a külső kiegészítéseket, így Linus nemigen tudta saját kénye-kedve szerint farigcsálni az operációs rendszert, úgy döntött tehát, hogy ír egy sajátot az egyetemi Unix-tanulmányai és a Minix alapján.

'91 márciusában el is kezdte a programozást 386 assemblerben és C-ben. A program először csak egy egyszerű terminálemulátor volt, amely két szálon futott: az egyik adatokat fogadott a soros portról, a másik adatokat küldött ugyanoda. Később Linusnak szüksége lett arra, hogy fájlokat és háttértárat tudjon kezelni, így addig-addig bővítette a Linus Minix (röviden Linux) nevű programját, míg az összetettségében a funkciókban már túl lépett a Minixen is, és teljes értékű operációsrendszer-kernellé vált, amely képes volt bootolni és lefordítani önmagát.

'91 szeptemberében Linus átnevezte a programot Linuxról Freaxre (szójáték: a "freak" hevert jelent, a "free" ingyenest, a végén pedig a Unixra utaló x). Hogy ma mégis Linuxként ismerjük a rendszert, arról Ari Lemmke, az ftp.funet.fi rendszergazdája tehet, aki nem tudott az átnevezésről, és megszokásból a Linux nevű könyvtárba tette a programot, a letöltések közé. (95-ben egyébként Linus levédette a Linux kifejezést.)

A Linux hamar túl lépett a skandináv egyetemi körökre, és az egész világon ismertté és elismertté vált. A huszoneves finn programozó műve igazi Unix alapú operációs rendszer volt PC-n: gyors, stabil, biztonságos, ingyenes és szabadon módosítható. Linus a kernelt fejlesztette, csi-szolgáltatta: a Linuxba valódi multitasking került, valamint virtuális memóriakezelés és TCP/IP hálózatzkezelés. Eközben gombamód szaporodtak a Linux disztribúciók,

Linux disztribúció az aktuális kernel köré épített teljes értékű felhasználói környezet

azaz az aktuális kernel köré épített, felhasználói programokkal körített teljes értékű felhasználói környezetek. Ma már egyébként több száz ilyen létezik, a legismertebbek közül a Red Hat, a Debian és a SUSE. Egy idő után a kernel fejlesztéséhez is támogatásra volt szükség, százával jelentkeztek a programozók Linusnál, hogy önkéntesen segítsék a munkáját. Linus kóderből egyre inkább projektvezetővé vált a mai Linux kernel forráskódjának már csupán mintegy két százaléka származik tőle.

Takács Dénes

"Technológiai szempontból nem félttem a Linux jövőjét. A rendszer nagy utat tett meg az elmúlt másfél évtizedben, és ma már igazán nagyszerű, sőt egyre jobb lesz. Technológiai szempontból nincs félnivalónk senkitől. A jogi ügyek terén azonban más a helyzet. Amikor olyan örült dolgok történtek mint az SCO és az IBM pere a copyrightos Unix-technológiákról, bármi megtörténhet. Rengeteg ember dolgozik a Linuxon, a világ minden táján, és én nem tudok mindegyik mellé odaállítani egy tucat jogászt, hogy az esetleges szabadalmi problémákat kezeljék. Ez az egész szoftverszabadalom téma roppant mód idegesít, mert ezt a területet - ellentétben a technológiai oldallal - nem vagyok képesek kezelni." Linus Torvalds

Pizzerija "PUTNIK"

- Különböző rendezvények megszervezése
- Pizza
- Rostélyos
- Főtt ételek

Megrendelés a 024/738-025 telefonszámon

Pizzerija "PUTNIK" 2

Hamburgerija

- hamburger
- hot dog
- sendvics pizza
- nagy és kis pizza
- csevap lepénybe

Megrendelés a 064/4670562 telefonszámon

A VINUM LÓDI-féle pincészet értesíti kedves fogyasztóit és a Fecske olvasóit a borpincében kapható borok áráiról:

- Zupljanka és a Lódi-fehér.....70,00 din.
- Olasz rizling.....80,00 din.
- Rajnai rizling.....100,00 din.
- Lódi-vörös.....100,00 din.
- Kékfrankos.....130,00 din.
- Cabernet sauvignon....170,00 din.

A borokon kívül finom gyümölcs és törkölypálinkákat is árúsítunk, valamint tetszetős ajándécsomagot is vásárolhatnak 520 dinárért, amely egy üveg borból, fél kiló Török-mézből, negyed kiló Kádár paprikából, csigatésztából és tormából tevődik össze.

A pincészet dolgozói

"IVA" kereskedelem

M.Titó 35, Tel.:063/865-69-49, Feketics

BUTIK:

- galantéria
- alsónemű-zokni
- vegytisztítószer
- kozmetika
- üveg és porcelán
- bizsuárú

További ajánlatunk:

- minden a vízvezetéshez
- elektromosság alkatrészek
- minden a központi fűtéshez
- gáztűzhelyek és tartályok
- tanfelszerelések

BŐ VÁLASZTÉK
MINDEN 89 DINÁR

MINDEN EGY HELYEN!

PČELARSTVO "TÖRÖK" MÉHÉSZET

PROIZVODNJA I PRODAJA
PČELINJIH PROIZVODA

MÉHTERMÉKEK TERMELÉSE
ÉS ÉRTÉKESÍTÉSE

062/206-387
TÖRÖK 064/190-91-86
064/370-58-64

TEREK

X IRODALOM KULTÚRA SZÍNHÁZ

És javában tombol a nyár!!! Ahhoz képest, hogy júniusban mit jósoltak a meteorológusok, kicsit másképp alakult az időjárás, de ezt gondolom senki sem bánja. A nyári fesztiválok egy része már véget ért, nem kellett aggódnia sem a szervezőknek, sem a résztvevőknek az esetleges zivatarok miatt.

Július 19-22 között zajlott a zentai Ifjúsági Játékok. Mi, feketicsiek már megszoktuk, hogy a utóbbi években amint

megérkezünk a helyszínre, egyből zuhogni kezd, ehhez képest utolsó nap már direkt örültünk a frissítő zápornak. Napközben a kánikulát csak a medencénél hűsölve lehetett kibírni, le a kalappal a játékosok előtt, akik kénytelenek voltak erejüket és eszüket is próbára

tenni a hőségben. Idén egy csapat képviselte falunkat-A mű, nekik lehetett szurkolni. A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete a Civil Faluban kapott bemutatkozási lehetőséget,

amit ügyesen ki is használtak. Játékokat szerveztek, könyvbemutatón működtek közre, rádió-interjút adtak, megverseltették a fiatalokat. Meg persze este ők is buliztak a többezer látogatóval egyetemben. A programok közül mindenki megtalálhatta a saját érdeklődési körének megfelelőit: a Középkori falu haditorna-bemutatóit, a kézműves foglalkozásokat; a Társalgóban a könyvbemutatókat,

a Szabadegyetem előadásait, vagy akár olyan örülségeken élhette ki magát, mint az autóbontó, trambulin, mászófal s egyebek. A koncertek között is mindenféle zenei stílus képviseltette magát a népzeneitől kezdve a punkon keresztül az elektronikus zenéig. Pár együttest emelek ki a fellépők névsorából: B-Terv, Deák Bill Blues Band, Kistehén Táncczenekar, Tankcsapda, Ortodox Celts, Eat Me! adott fergeteges koncertet, MegaMagdiról nem is

szólva-rá voltak a legtöbben kíváncsiak, gyerekek, felnőttek, idősök korosztálya mind képviseltette magát. Reméljük az idei sikeres, akadálymentes Játékok a folytatásra ösztönzik a szervezőket, mert a híresztelések szerint az idei volt az utolsó. 9

Véget ért a Dombos Fest is- a régiófelrázó fesztivál ahogyan Horváth Laci, a főszervező nevezi. Idén is összművészeti kavalkád volt, mivel jelen volt a népzene, a dzsessz, a világzene, az építészet, az irodalom, a kézművesek. A megnyitón hallhattuk a Megasztárból ismerős Bakács Tibor Settenkedőt, muzsikált a Csík zenekar, valamint a Hot Jazz Band. Olyan régi slágerek hangzottak el mint Az én babám egy fekete nő, Egy kis édes félhomályban, Meseautó, Odavagyok magáért... A vajdasági vonalat erősítve bulizhattunk Balasević örökzöld dalaira, az idősebbek pedig az örökifjú Zvonko Bogdannel nótázhattak. A lányok a laza (vagy egyszerűen csak lökött) Kistehénes fiúkért voltak oda. Nézőcsúcs volt a fergeteges Megasztár koncerten, a Magdi rajongók megtöltötték a Hegyalja utcát. A koncert zárásaként tűzijátékban gyönyörködhettünk. Egy héten át ismerkedhettek az érdeklődők a különböző kézművesfoglalkozásokkal: szövással, nemezeléssel, batikolással. Voltak irodalmi felolvasások, itt volt ismét Berecz András, a Vivat Bacchus énekegyüttes. Elkészült a kemencekápolna. A záróesten kicsik és nagyok nagy örömeire fellépett a Tanyaszínház egy fergeteges komédiával, utána pedig bulizhattunk egy utolsót a már nem is várt B-Terv együttesel.

Kis falunkban is fellépett a Tanyaszínház a Kir Januli, avagy A ördög tudja... című előadással, mely azt a kérdést boncolgatja, hogy mi kell a nőknek. Az alapszituációja a darabnak az, hogy még a pokolban is az a fő probléma, hogy az emberek többsége az asszonyok miatt jutott oda, sőt a nők már a földön is pokollá teszik a férfiak életét. Az előadásban szerepel megszelídítendő hisztis nő, ravasz zsidó kereskedő, szerelmes ördög, papucsférj sátán. Azt hiszem, akik elmentek megnézni az előadást, nem bánták meg, egy szép estét tölthettek el könnyed szórakozással.

Még előttünk áll egy nyári hónap, de a visszszámolás sajnos már megkezdődött. Igyekezzünk jól kihasználni ezt a hátralévő időt még őszig.

Napozzunk, strandoljunk, pihenjünk...

Borka

T R E N D I

Kiegészítők a ruhához

Ha valaki azt hiszi, hogy a kiegészítők nem fontosak az öltözködésben, az téved. Mit tesz egy csinos kesztyű, egy karon függő szép táska, vagy egy csillogó villogó ékszer a fülben, vagy nyakban? A kiegészítők azért alakultak ki az évek során, mert nagyszerűen ki lehet tűnni velük a többi ember közül. Sőt, egyre több formában jelennek meg a mindennapjainkban.

Kalap-

A kalapot és a frizura divatot elég nehéz egymástól szétválasztani, mivel egy-egy szép frizura akár helyettesítheti is a kalapot, de ez lehet fordítva, a kalap is eltakarhatja a rossz frizurát. A fejfedőknek kettős funkciójuk van, védik a fejet és díszítenek. Mivel az időjárás befolyásától óvják viselőjüket, évszakonként, földrajzi szélességtől és egyáltalán a földrajzi helyzettől függően is változnak. A földművelő- és pásztornépek megelégedtek általában egy egyszerű fejfedővel, amin esetleg széles karima volt. Az ókorból többnyire csak praktikus fejfedőket ismerünk. Kivételnek számítanak a sisakok, ezeket a férfiak viselték az ellenség ellen; vagy az előkelő hölgyek, akik különlegesen díszített fejfedőket viseltek. Csak a középkorban jelentek meg különböző - félgömb, henger és később kúp, majd gúla alakú fejfedők. Akkoriban inkább luxus tárgynak számítottak tollal, prémmel, szalaggal gazdagon díszítették. A XV. században a divatos hölgyek drága hajtogatott fátlyat, arany és ezüst hajtűket viseltek. Korunk fejfedői védenek és ékesítenek, ez a női és férfikalapokra egyaránt vonatkozik. Az ókori egyiptomiaknál a fejdísz általában az uralkodók viseletéhez tartozott, ha nem számítjuk az ünnepi öltöztető nők koszorúit, vagy hosszan lelógó szalagjait. Az egyiptomiak ismerték a parókát, eredetileg a tűző nap ellen védték magukat vele. Az ókori rómaiak főleg vörös haját viseltek, kecskefaggyúból és bükkfahamuból készült különleges szappannal festették hajukat. Parókájuk is volt, ami a fogoly nők vagy germán rabnők hajából készült. Többnyire tunikát hordtak és ezt viselték fejükön is. A gótikus viseletek a közép-

korban különböző formájúak voltak, pl. kúp, csonka kúp alakú, ezt fátlyallal borítva viselték. A XVI. században divatba jött a hajháló különböző formában és díszítéssel. A reneszánsz korban a fátlyának szinte minden fajtája megtalálható, a reformkorban pedig a gallér ugyan szélsőséges, de a főkötő egyszerűsödött. A kalapdivat igen gyorsan változott az újkorban. Mindennel díszítették, tollal, szalaggal, hímzéssel, néha még túl is volt díszítve. Formájuk is gyorsan változott, szinte minden korszakban új és új formával találkozhatunk. Mást és mást viseltek, néha túlzásokba is estek, ez különösen a frizura divatra vonatkozott, de a kalapok is dús fantáziát mutatnak. A frizurák különlegességét a rokokó divat mutatja, a

kalapdivatát pedig a bieder korszak. Férfi cilinderek az empire és a biedermeier korban igen divatosak váltak, melyet a frakkhoz viseltek. A XX. században színes cilindert is viseltek a férfiak, igen változatos volt a kalapdivat. A század elején még igen szélsőséges kalapokat viseltek. A modern kalap 1900 körül hódított, rajta óriási súlyos toll, fodrok, virágok. A későbbi években a divat szolidabbá válik, a kényelmetlen kalapok helyett az egyszerű jön divatba, amit akár a táskába is be lehet tenni. A kalapok az 1930-as évektől egyszerűek, kevés rajtuk a

díszítés. A színe összhangban van a ruha színével.

Táska-

Funkciójában a férfiruha zsebeinek megfelelő kiegészítő kelléke a ruházatnak. Fokozatosan nélkülözhetetlenné vált a női öltözködésben is. A legkülönfélébb anyagokból állítják elő. A divattal együtt változik a formája, anyaga, mérete egyaránt. A középkorban kisebb tárgyakat és pénz tartottak az övön lógó tarsolyokban vagy a zsinórral összehúzott bőrzacsókban. A késő gótikus divat egész táskakollekciókat alkotott, melyek az övön lógtak és csilingeltek. A reneszánsz öltözködésben is tovább élt az övön viselt tarsoly. A rokokó idejétől kezdve a XIX. századig gazdagon díszített, hímzett, horgolt kötött zacskót hordtak. A francia forradalom alatt hosszú zsinóron lógó táska volt a divat. A biedermeierben a férfiak is hordtak pénzes zacskót, a polgáraszonyoknak pedig állandóan a kezük ügyében volt a kis dísztáska, kézimunkával, varrnivalóval, egyéb apróságokkal. A rokokó, az empire és a biedermeier táskafomák időnként a mai divattervezőket is megihletik. A szilárd merev táskák viszonylag később jelentek meg, a XIX. század elején. A szívalakú, dióval díszített, gránát borítású, zöld selyem táska hímzése ezüst fonálból készült. Gomblyuk és copf stich van rajta. A belső pénztárca redőzött zöld selyemből készült. A pénztárcát gazdagon hímezték. Az angolok 1660 - 1680 körül kezdték gazdagon hímezni a pénztárcákat, annak reményében, hogy minél több pénz lesz benne. A 70-es években a bőr, műbőr táskák jöttek divatba. A bőr pénztárcákat gyönggyel díszítették. Az emberek nem mentek sehová a táskájuk és a pénztárcájuk nélkül, ha üres volt, akkor is a karon függött.

Fekete Tímea

ANYAKÖNYVI HÍREK

Gratulálunk az újszülötteknek

Horváth Zoltán és Renáta
Márk Bence
Dorkó Róbert és Krisztina
Dominik
Suzic Aleksandar es Jelena
Anastasija

Halálesetek (július 6-tól augusztus 10-ig)

Šefčić Anka 53 évébe

Fehér Erzsébet 67 évébe

Hasani Afije 79 évébe

Bordás Mária 72 évébe

Tóth Julianna 87 évébe

Özvegy Székely Jánosné született Orvos Julianna 76 évébe

Szolga Zsófia szül. Fehér 73 évébe

Idősebb Szilágyi Lajos 83 évébe

Idősebb Koleszár József 64 évébe

Marecskó Sándor 55 évébe

Szolga Katalin szül. Bosnyák 66 évébe

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a Tiho temetkezési vállalatától kaptuk.

AZ ÖREG JUHÁSZ

Dédőregapámnak volt vagy száz birkája.
Mostan RÁ emlékszem, meg a pulijára.
Fehér bő gatyában őrizte a nyáját.
Nagyokat pipálva, szemlélte a tájat.

Ha eső megverte, kalapját levette:
minek azt áztatni "szedte- teremtetten!"
A papucsát inkább a vállán hordozta,
a jó anyaföldet csupaszon taposta.

Megért majd száz évet, soha sem volt beteg.
Egyszer a foga fájt, tíz tablettát bevett.
Jól megizasztotta, ki is gyógyította,
Élete végéig nem volt kutyabaja.

Pedig tarisznyáját nem csak madár látta,
puli megszaglásztta, a hangya megmászta.
Szőlője végében a szilvafát megrázta,
magostól a termést mind megvacsorázta.

Én csak hüledeztem, mint a fajta gyerek,
azt a mindenségét!- hogy nem lesz Ő beteg?
Mert a bara vizét is nádton felszívta!
Ilyen jó egészség, ma már csak legenda!

Régen történt mind ez, több mint hatvan éve.
Nyugszik a " RÓZSASZÁL " künn a temetőben.
Így hívták ŐT a faluban a népek!
Versemmel NÉKI -állítok emléket!

Eőry Molnár Etelka

SÉTA A HOLDAL

Nyári éjszaka.
Holdfényes árnyak sétája.
Súlytalan, andalgó libegésre tücsök zenél,
szívdobogás ütemére ver a torony órája.

Nyári éjszaka.
Elégedetten pislog a Hold pufók gyermekarca.
Huncut mosolya világosságot ígér,
reflektorfényben úszik udvara.

Nyári éjszaka.
Hosszúra nyúlik a séta.
Álmosan nyújtózik, még csak néhány lépés
s a Hold itt van karnyújtásnyira.

Nyári éjszaka.
A séta már álombéli útját járja.
Körbe-körbe a Hold körül,
Reggelig tart a séta.

Nyári éjszaka.
Elröppen mintha nem is lett volna.
A napsugárral ébredő sétáló ha szemét kinyitja,
A Holdat az ágyában találja.

Bácsi (Vajda) Sára